

Nr 395.

Av herr **Andersen, Axel Ivar**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa avlönings- m. fl. anslag under riksstatens fjärde huvudtitel för budgetåret 1948/49 m. m.

I propositionen nr 209 har Kungl. Maj:t för riksdagen framlagt förslag angående vissa avlönings- m. fl. anslag under riksstatens fjärde huvudtitel m. m. Som bl. a. framgår av propositionen har frågan om mariningenjörkårens organisation under flera år hållits svävande i avvaktan på resultatet av olika utredningar. Följden härav har blivit, att en avsevärd del av personalen, i ovisshet om kårens slutliga organisation, lämnat sina anställningar vid kåren, och antalet vakanser uppgår enligt propositionen till inemot 30 % av kårens samtliga beställningar. Att verksamheten kunnat, som hittills skett, fortgå utan alltför stora störningar beror bl. a. på att en i många fall orimligt stor arbetsbörda pålagts vissa befattningshavare och jämväl på det förhållandet, att ett flertal befattningar för mariningenjörer upprätthållits av pensionerad personal. Denna sistnämnda personal har fullgjort sina uppgifter på ett förtjänstfullt sätt, men arrangementet kan självfallet icke anses utgöra någon rationell lösning på längre sikt.

Föredragande departementschefen har i propositionen nr 206 ansett en ökning av antalet mariningenjörer under alia förhållanden ofrånkomlig, oberoende av resultatet av i propositionen angivna utredningar. I fråga om storleken ansluter han sig till försvarsutredningens förslag. Han förutsätter därför, att mariningenjörkåren successivt skall kunna efter närmare prövning i varje särskilt fall utökas med 10 beställningar. I propositionen nr 209 framlägger han därefter förslag rörande vissa personalförändringar vid kåren under budgetåret 1948/49. Här föreslagna förändringar innebära emellertid icke någon utökning av kårens numerär. Häremot torde under nuvarande förhållanden icke vara något att invända, men åtgärder böra däremot i tillfyllestgörande omfattning vidtagas för att stimulera rekryteringen till kåren och sålunda fylla vakanserna. De härutinnan i och för sig mycket tillfredsställande åtgärder, som föreslås i propositionen nr 209, kunna icke anses tillräckliga. Det må särskilt framhållas, att den föreslagna uppflyttningen av befintliga beställningar för mariningenjörer av 1. och 2. graden från och med nästa budgetår till lönegraderna Ca 29 resp. Ca 27 icke bör betraktas ur synpunkten att innebära stimulans och öka rekryteringen. Åtgärden innebär icke annat än tillrättläggandet av en uppenbar

orättvisa, då mariningenjörerna icke böra vara lägre avlönade än armé- och flygingenjörer.

Därutöver måste åtgärder vidlagas, som visa, att statsmakterna äro beredda att på allvar taga itu med kårens problem. Endast därigenom torde det vara möjligt att förbättra rekryteringen och för envar sökande klart visa myndigheternas beredvillighet att nu övergå från utredningsstadiet till positiva åtgärder. En sådan åtgärd skulle vara att öka lönerna för vissa befattningshavare i mera ansvarsfull ställning, varigenom man skulle så att säga »höja taket» i fråga om tillgängliga lönegrader. Det är visserligen sant, att de unga ingenjörer, som vunnit inträde i mariningenjörkåren, relativt snabbt komma upp i ganska goda löneförhållanden. Erfarenheten har emellertid visat, att den ungdom, som står tvekande inför ett inträde i kåren, ofta frågar sig, hur långt man kan komma på denna väg, och sålunda fäster ett betydligt avseende vid möjligheterna att inom kåren uppnå en högre befattning i chefsställning med därmed förenade goda löneförmåner. Det må här även erinras, att i flera fall de, som vunnit insteg i kåren och uppnått även marindirektörs beställning, i betraktande av att de icke kunnat komma längre inom kåren, sökt utträde ur densamma för att erhålla anställning i privat tjänst inom eller utom landet, där utsikterna att ernå en välavlönad chefsställning bedömts bättre.

Uppmärksamhet bör fästas vid de framställningar, marinöverdirektören gjort i sitt yttrande över försvarskommitténs förslag, om bl. a. två beställningar för förste marindirektörer i lönegrad Co 14 och två i lönegrad Co 10. Av dessa har marinöverdirektören för budgetåret 1948/49 hemställt endast om de två förstnämnda i lönegrad Co 14. Härjämte har föreslagits uppflyttande av två beställningar för specialingenjörer till lönegrad Ca 33. Marinledningen har, under anförande av att de av marinöverdirektören föreslagna åtgärderna icke kunde anses föregripa den pågående militära förvaltningsutredningen, i sitt yttrande över försvarskommitténs förslag den 30 januari 1948 ansett desamma vara väl befogade och böra upptagas i propositionen. Åtgärderna ha emellertid icke föranlett någon åtgärd från departementschefens sida. Beträffande de förstnämnda beställningarna har departementschefen i propositionen nr 209 väl ansett skäl tala för att mariningenjörkåren tillföres beställningar i högre lönegrad än Ca 33, men i avvaktan på resultatet av den nyligen igångsatta utredningen rörande löneställningen för vissa högre statliga beställningar ansett sig icke nu kunna föreslå en dylik åtgärd. Denna utredning, som uppdragits åt f. d. generaldirektören Stridsberg, synes emellertid icke vara av beskaffenhet att kunna inverka på här föreliggande fråga, vars avgörande därför icke bör uppskjutas.

De beställningar i lönegrad Co 14, varom här är fråga, ha avseende å chefen för konstruktionskontoret å marinförvaltningens skeppsbyggnads-

avdelning ävensom assistenten därstädes. Dessa äro under marinöverdirektören på var sitt område målsmän för särdeles viktiga grenar av ingenjörstjänsten, chefen för konstruktionskontoret leder den konstruktiva verksamheten och assistenten organisations-, personalutbildnings- och inspektionsverksamheten. Såväl chefen för konstruktionskontoret som assistenten är bl. a. föredragande i marinförvaltningen samt äger själv efter föredragning meddela förvaltningsbeslut intill ett belopp av högst 100 000 kronor.

Under den tid, som förflutit efter avgivandet av den s. k. tekniska kommitténs utredning, vari föreslogs att båda befattningshavarna placerades i lägst lönegrad Cb 2 (motsvarande nuvarande Co 14), ha några omständigheter icke förekommit, som varit ägnade att förringa värdet av det sålunda gjorda uttalandet. Den gångna tiden har tvärtom än mer klart ådagalagt betydelsen av det arbete, som utföres av dessa befattningshavare, vilka var för sig handlägga betydelsefulla arbetsuppgifter av utomordentlig betydelse såväl för mariningenjörkåren som för marinen i övrigt. Det sagda synes mer än väl motivera ett bifall till den av marinöverdirektören föreslagna uppflyttningen av befattningshavarna.

Vad härefter angår de två beställningarna för specialingenjörer, som av marinöverdirektören föreslås uppflyttade i Ca 33, kan någon närmare motivering, varför denna uppflyttning icke av departementschefen upptagits, icke återfinnas i propositionen nr 209. De synpunkter i avseende på rekryteringen, som ovan anförts för chefen för konstruktionskontoret och för assistenten, gälla dock även för de här berörda beställningarna.

De här föreslagna åtgärderna få bedömas icke blott ur synpunkten, att de nuvarande befattningshavarna skola erhålla en bättre med deras ansvar och omfattningen av deras arbetsuppgifter förenlig löneställning, utan även ur den ovan framhållna synpunkten att utgöra en stimulans för rekryteringen av mariningenjörkåren över huvud taget och ådagalägga statsmakternas vilja att på allvar taga itu med kårens problem efter de många utredningar, som förekommit. Det synes även troligt, att åtgärderna skulle kunna motverka avskedstagandet inom kåren och innebära ett motiv för de i flera fall högt kvalificerade mariningenjörer, vilka under senare tid erhållit tjänstledighet på två år från kåren, att åter söka inträde i densamma. Värdet av en högt kvalificerad och för sina arbetsuppgifter intresserad mariningenjörkår har i olika sammanhang vitsordats, och kårens verksamhet måste anses vara av utomordentlig betydelse med tanke på värdet och omfattningen av den materiel, som genom dess försorg konstrueras, bygges, anskaffas, kontrolleras och sedan förvaltas av marinen. Det må erinras, att anslaget till fartygsbyggnader för innevarande budgetår uppgår till omkring 30 milj. kronor och att anslaget till underhåll av fartyg belöper sig till omkring 25 milj. kronor. Kårens arbetsuppgifter äro, som

av den tekniska kommitténs utredning framgår, omfattande och av utomordentlig betydelse för att den materiel, som under den gångna beredskapstiden tillförts och alltjämt tillföres marinen, skall erhålla det rationella underhåll, som det på anskaffningen nedlagda kapitalet motiverar, och till rimliga kostnader. I detta sammanhang må även erinras om de stora anspråk på säkerhet, vilka ställas på materielen och den tekniska tjänsten. Ytterligare må understrykas den ingenjörstekniska materielens snabba utveckling och fordringarna på effektivitet inom den tekniska tjänsten, vilka ställa stora krav på ledningen av denna verksamhet. Härigenom har även befattningshavarnas ansvar i betydande grad ökats.

Det sålunda anförda torde väl motivera uppflyttning av dels chefen för konstruktionskontoret och assistenten till lönegrad Co 14, dels av två specialingenjörer till lönegrad Ca 33. Med hänsyn till att någon ändring icke ifrågasättes i departementschefens förslag och att någon utökning av kårens numerär för närvarande icke skall äga rum, böra samtidigt två beställningar enligt föreslagna lönegrad Ce 29 för mariningenjör av 1. graden ävensom 2 st. för specialingenjör av 2. graden utgå. Beställningen i Co 14 bör benämnas förste marindirektör och hänföras till kommandörs tjänsteklass.

Därför hemställes,

att riksdagen vid behandling av propositionen nr 209 måtte besluta

1) om uppflyttning av chefen för konstruktionskontoret å marinförvaltningens skeppsbyggnadsavdelning och assistenten därstädes till lönegrad Co 14,

2) att innehavarna av dessa beställningar skola benämnas förste marindirektör och hänföras till kommandörs tjänsteklass,

3) om uppflyttning av två specialingenjörer till lönegrad Ca 33 samt

4) att 2 beställningar i lönegraden Ca 29 för mariningenjör av 1. graden ävensom 2 beställningar för specialingenjör av 2. graden skola utgå.

Stockholm den 22 maj 1948.

Ivar Anderson.
